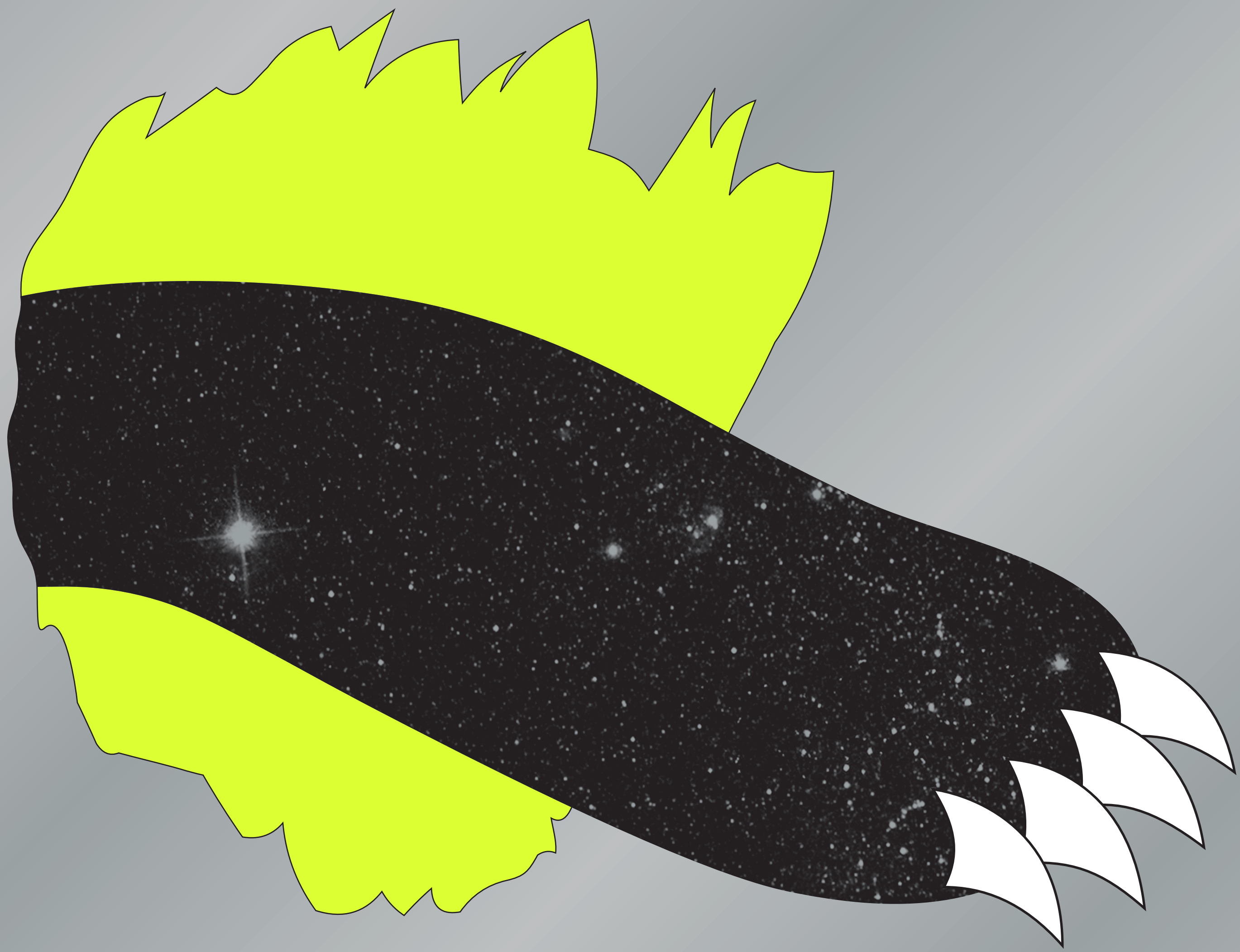

NR.1 2014
50:–

BRAND

KÄNSLOR

Politik är känslor.
Orättvisor känns i kroppen.
Känslor får oss att tänka och att göra.
Känslorna får oss att vilja ändra på
det som är fel.

Ibland känns det som att
det inte går att ändra på någonting.
Det är inte någon mening att kämpa.
Det kan kännas som att vi är
på väg mot en katastrof
som inte går att stoppa.

Att tänka och att göra får oss att känna.
Det känns i kroppen när vi för en
stund lyckas tänka på hur det skulle
kunna vara. Det känns när vi river ner
det dåliga och tillsammans bygger
något nytt och bättre.

I Brand nummer 1, 2014 vill vi prata
om känslor. Vi vill prata om känslor
och politik. Det här är en början.
Som tur är finns det mycket kvar
att säga om känslor och politik.
Som tur är finns det känslor som
vi inte kan beskriva med ord.

ORD

Vi ville göra det här numret av
Brand på lättläst svenska.
Det betyder enkla och vanliga ord.
Korta och raka meningar.

Vi ville prova att skriva om svåra
saker på ett enkelt sätt.
Vi ville utforska orden och formen
för att göra en Brand
som fler kan förstå.

Det har varit svårt.
Det är svårt att skriva lätt.
Orden är viktiga. Med orden ger vi
tankarna form. Ord bär på förtryck
och motstånd.

Orden är viktiga.
Men de är till för att prata
med andra. Den du pratar med
måste kunna förstå vad du säger.
Du måste välja ord
som den du pratar med kan förstå.

Om vi vill prata politik med många
måste vi välja ord som många
kan förstå.

Redaktionen

BRAND

Anarkistisk tidning sedan 1898

Redaktörer
för det här numret:
Sofia Carlevi
Moa Matsdotter Candil

Bild och form:
Aron Kullander-Östling
Stina Löfgren

Medverkande:
Sofie Nohrstedt
Shorty
Petr Davydtchenko
Patrik Gronostaj
Henrik Arnstad
Roland Paulsen
Anna Adeniji
Jonas Hammarbäck
CAP Crew
Shabane Barot
Nathan Hamelberg
Lejla Bibezic
Sara Hansson
Mani Asghari
Shora Esmailian
[redacted]
Sara Granér

Tack till:
Dremko Candil
Sofie Nohrstedt
Guled Mohamed
Kulturföreningen
Zeppelinaren

Webb:
www.tidningenbrand.se

E-post:
info@tidningenbrand.se

Tryck:
Trydells, Laholm 2014

Ansvarig utgivare:
Mathias Wåg

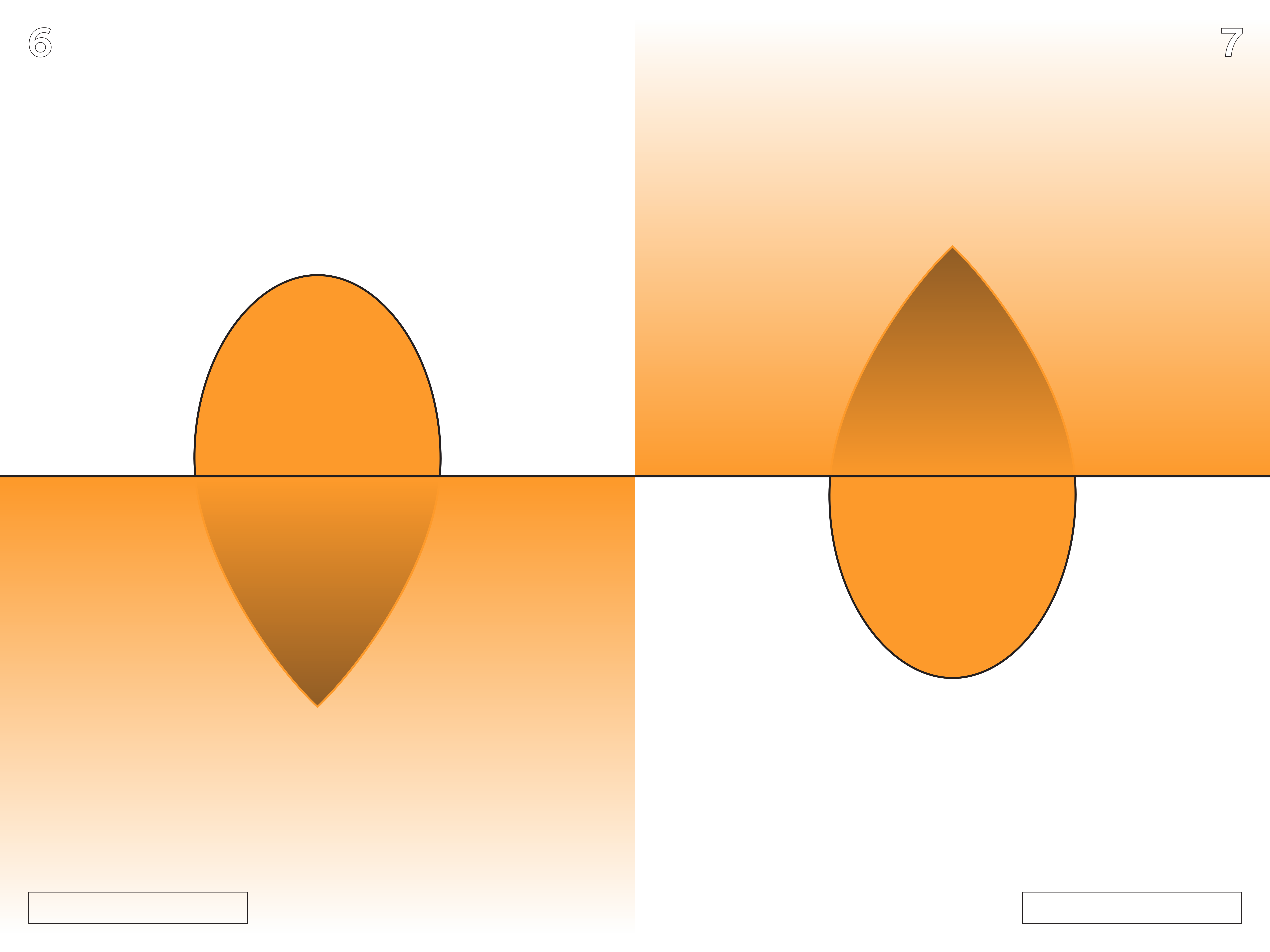
Prenumeration:
300 kr för 6 nummer

Box 150 15,
104 65 Stockholm
Plusgiro: 478 24 80-0,
Kulturföreningen Brand
ISSN: 0284-9526

Det här numret av Brand är ett försök att skriva lättläst om politik.
Men det finns texter på olika nivåer i tidningen.
Vi hoppas att du ska hitta någon text som passar dig.

Texten på förra sidan är satt med typsnittet OpenDyslexic. Det är ett typsnitt som är gjort för att personer med dyslexi ska ha lättare att läsa. Vem som helst kan fortsätta att utveckla typsnittet (det är open source). Typsnittet finns på sidan: opendyslexic.org

8 TAX FREE
10 ATT LÄMNA SORGEN BAKOM SIG
14 DET GÅR INTE ATT RESONERA MED KAPITALET
20 FÖDDES IN I ETT BRÅK
22 FASCISMEN OCH KÄNSLORNA
26 BESATTA AV SNYGGHET
30 KÄRLEK TILL VÄRLDEN
32 DÄR DEN VETTIGA DEBATTEN SLUTAR
38 STRESS
45 HISTORIEN OM DEN RÖDA MÄNNISKAN
47 SÅ HÄR KOMMER DET BLI
50 HIP HOP SOM RÖRELSE
50 EN RÖST SOM VÅGAR SÄGA DET DE FLESTA INTE KAN
54 JAG BER DIG BERÄTTA OM DIN RESA I KÄNSLORNAS LANDSKAP
59 TILL MIGRATIONSDOMSTOLEN, ENHET 21
62 DET ÄR VI SOM ÄR VI

TAX FREE

Jag trycker på knappen där det står Kassa.
Det tar någon sekund innan bensinen börjar rinna ned i tanken på bilen. Min vän blir förvånad.
– Du måste väl betala innan? frågar han.
– Nej, jag betalar efteråt.
– Då kommer ju folk bara att sno bensinen?
– Nej. Det här är Sverige.
Snett bakom honom sitter en övervakningskamera.

Några dagar senare, på telefon från USA, säger han att han behöver gå från fiket där han sitter för att hämta något i bilen. Han orkar inte riktigt packa ned sina saker. Han är ju ändå strax tillbaka.
– Du kan väl bara be någon annan gäst att hålla koll på dem? säger jag. Han tvekar.

Vi kände inte varandra för en månad sedan.

Ett barn ler mot alla oss främlingar på bussen. De vuxna ler inte. Alla har vi varit barn en gång, lärt oss att inte följa med främlingar. Alla är vi främlingar. Jag är inte rädd för någon. Ingen är rädd för mig. Så har det varit. När jag missat bussen har jag liftat med främlingar. Jag har sovit hos främlingar, när jag missat sista tåget hem. Jag har blivit tröstad av främlingar när jag gråtit. Jag har låtit främlingar låna mitt hem. Jag har kysst främlingar och följt med dem hem.

Men tänk om grannen är rasist. Gänget av unga killar, vad ska de hitta på? Jag tar omvägar när jag ser polisen. Jag är rädd för tjejerna från förorten som studerar marknadsföring och företagsekonomi, att de ska bli rika och rösta blått.

Jag svär att jag inte alltid har varit rädd.

Det var en gång ett folkhem. Alla gick i samma folkskola. Alla gick till samma folktandvård. Alla hade samma televerk, elverk, vattenverk. Alla hade samma tevekanaler, radiokanaler. Förr i tiden trodde folk på framtiden. Jag drömmer bakåt, inåt. Ryggradsdrömmar. Oskuld. Jungfrufärd.

Det gamla Sverige sjunker som Titanic. Alla klättrar på varandra för att rädda sig själva. Jag har köpt en fyrtio år gammal Volvo.

Tiggarna sitter alltid med mellanrum.
Ingen skulle ge dem pengar om de satt tillsammans.

För trettio år sedan var det vanligare i Sverige än någon annanstans i världen att lita på främmande människor. Det har inte ändrats. Svenskar litar också på staten mer än andra. Gratis skola, gratis sjukvård och pengar till arbetslösa och andra utsatta. Det gör att individer i Sverige kan göra egna val, oberoende av familj. För den friheten är vi beredda att göra kollektiva handlingar, som att betala skatt. Skatteverket är den populäraste myndigheten i Sverige. De som levt i andra länder än Sverige har ofta upplevt andra system, system som inte går att lita på. Det behöver inte vara dåligt.

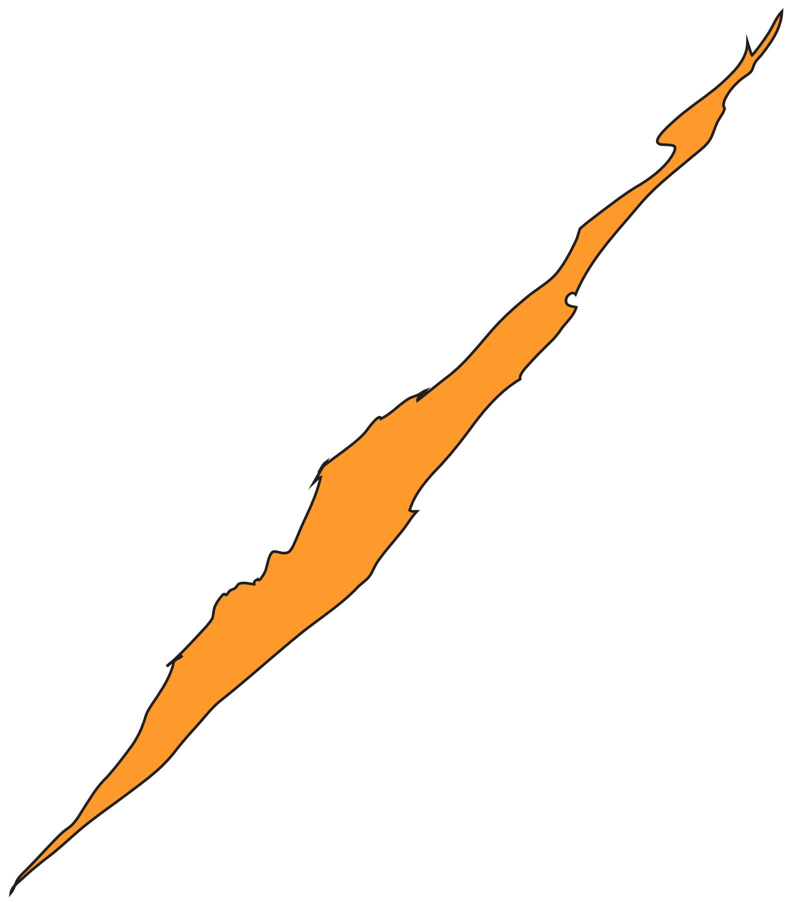
När jag kom hem från demonstrationerna i Göteborg 2001 och ville berätta om hur polisen behandlat mig tyckte min mamma att hon redan visste vad som hänt. Hon hade ju läst tidningarna. Det tog flera månader innan ett teveprogram visade att polisen ljugit och att det som tidningarna hade skrivit var fel. Då slutade vi vara främlingar för varandra.

– Vilket fint hår du har, säger någon till mig. Hon som sitter på sätet mittemot. Bakom mig hör jag en annan tonårstjej berätta för sin kompis:
– Vi fick välja mellan olika revolutioner och då tog jag franska revolutionen. Jag läste jättemycket! Du vet annars orkar jag aldrig läsa mer än en sida om någonting.
Jag vänder mig mot dem.
– Vad var det för andra revolutioner som ni kunde välja?

Centralstationen ligger mitt i stan. Alla sorters människor kan komma dit. Där kostar det pengar om du behöver kissa. Det är långt till flygplatsen. Där finns gratis toaletter. Men du måste visa ditt pass och din biljett, låta dem titta igenom din väska och kanske känna på din kropp för att släppas in till tax free. Att handla tax free får människor att känna sig smarta.

Sofie Nohrstedt är aktiv i fackföreningen SAC-Syndikalisterna och det feministiska förlaget Dockhaveri.

Bara det som fortfarande gör ont stannar kvar i minnet.

Friedrich Nietzsche

Identiteter som kön, ras och sexualitet skapas av förtryckande och orättvisa system. Vad händer då, när vi använder samma identiteter i kampen för rättvisa och frihet? Går det? Eller riskerar vi att bygga vidare på systemen som skapade identiteterna?

Det frågar den politiska tänkaren Wendy Brown. Många har undersökt hur identiteter skapas genom språket. Men vi måste också tänka på den kultur och den politiska situation vi lever i, säger Brown. Just nu påverkar liberalismen och kapitalismen våra liv på alla tänkbara plan.

Det som kallas identitetspolitik handlar mycket om erkännande. Vi vill att vår identitet och de orättvisor vi varit med om ska erkännas. Kampen för erkännande är en kamp för trygghet. Vi försöker hindra att det dåliga vi varit med om ska hända igen. Men kan det också finnas andra orsaker bakom vårt begär efter erkännande? Och vad händer sen, efter erkännandet?

Wendy Brown använder sig av filosofen Friedrich Nietzsches texter för att undersöka det. Nietzsche skriver om ressentiment. Ressentiment är känslor av ilska och bitterhet. Känslorna kommer när vi blir dåligt och orättvist behandlade. De kommer i ett visst system, ett visst samhälle. Nietzsche sa att den som bär på ressentiment är fången i den struktur som gjorde så att känslorna kom. Lidandet blir en del av personens identitet. För att bli fri från känslorna av ressentiment måste hon släppa sin identitet.

I ett liberalt samhälle har *alla* lätt att känna ressentiment. Vi misslyckas hela tiden med att vara så självständiga som samhället vill att vi ska vara. Vi misslyckas med att skapa oss själva. Det gör ont. För att det ska göra mindre ont försöker vi hitta en orsak till att vi lider. Antingen letar vi fel hos oss själva och skyller misslyckandet på det. Eller så skyller vi på andra. Då vill vi hämnas.

Känslan av ressentiment framkallar tre saker: Vi blir arga. Vi hittar en syndabock som vi kan skylla på. Och vi letar efter en plats för hämnd. En plats där andra ska bli skadade på samma sätt som vi själva skadats. Det är ett sätt att bedöva smärtan, sa Nietzsche.

Wendy Brown skriver att det finns extra mycket politik som bygger på känslan av ressentiment just nu. Det är för att vi känner oss maktlösa. Vi har inte kontroll över våra liv. Vi känner oss otillräckliga och beroende. Samtidigt ska vi vara tacksamma för det vi har. Vi ska vara tacksamma för att vi inte har det sämre. Liberalismen och den globala kapitalismen får oss att tänka och känna så.

Vi lever inte längre lika mycket i gemenskap med andra människor. Vi är ensamma och hjälplösa. Vi misslyckas hela tiden och vi skyddas inte av andra när det händer. Misslyckandena gör oss arga och ledsna. Vi fylls av ressentiment.

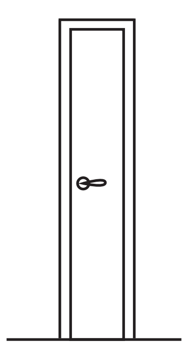
Vi försöker göra om den smärta vi känner till något annat. Vi vill hämnas. Den som inte är arg eller ledsen ska lida. Lidandet blir till något bra. Lycka blir till något dåligt. Det är en skam. Den person som inte lider ska känna skuld och därmed också lida.

Problemet är att vi inte längre kan se något alternativ till liberalismen och kapitalismen. Vårt begär efter en total förändring, efter total rättvisa, har försvunnit. I stället sprider vi ut vårt begär efter förändring i de strider vi kommer åt. Vi försöker angripa förtryckets symptom. Men vi måste angripa systemet som skapar symptomen. Och om vi inte vet hur, då måste vi undersöka det, skriver Wendy Brown.

Vad händer med psyket när vi överger hoppet om en total förändring? Wendy Brown skriver att vreden tar sig uttryck i en förebrående och moraliserande politik. Vi vet inte vad vi ska göra. Därför moraliserar vi, i stället för att göra. I moraliserandet förbjuder vi ord och handlingar. Moraliserandet handlar inte om att prata med andra och förklara hur vi tänker. Moraliserandet begränsar och disciplinerar mer än att skapa och att uppmuntra. Det är farligt. Särskilt i en tid då vi måste uppfinna politik på nytt.

Känslan av ressentiment är en reaktion på ett dåligt samhälle. Men samtidigt som vi försöker få andra att känna samma smärta som vi känner, så blir vi själva fångar. Vi erkänns. Det förtryck vi varit med om erkänns. Det känns bra att hämnas. Men vi kommer inte vidare. Vi är kvar i de skillnader som gör att förtrycket kan finnas.

Vi kan aldrig gottgöras för det som har hänt oss. Vi kan aldrig gå tillbaka till innan det hände.

Den globala kapitalismen tjänar på att dela upp oss i smala identiteter. I kapitalismen tvingas vi att lönearbeta den största delen av tiden. Arbetet bestäms till stor del av vår identitet. Vi blir byggare, hårfrisörer, städare och lärare. Människor har oftast många olika intressen och ambitioner. Vi är bra på många olika saker. Kapitalismen ger oss inte möjlighet att utveckla de olika sidorna. Vår mångsidiga natur förtrycks.

Därför måste vi ha som gemensamt mål att bekämpa det system som ger oss dessa smala identiteter. Samtidigt som vi kritiserar de orättvisa identiteterna måste vi kritisera kapitalismen, som skapar dem.

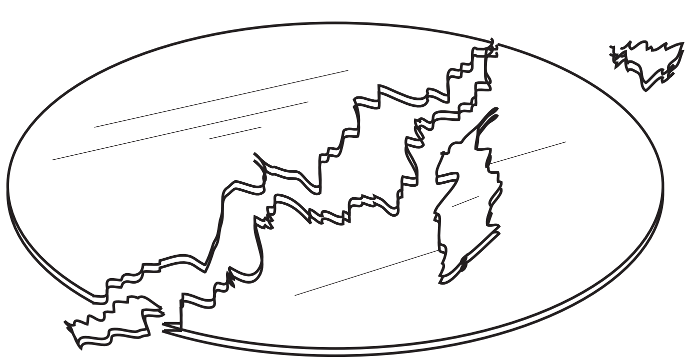
Den här texten är baserad på boken *Att vinna framtiden åter* av Wendy Brown. Boken är utgiven av förlaget Atlas år 2008.

Wendy Brown skriver att erfarenheter av förtryck är en självklar och viktig del av politik. Det är viktigt att alla får möjlighet att berätta hur det är för dem. Att handskas med sin egen smärta är en del av det. Men politik är inte samma sak som terapi. Politik är inte samma sak som moral.

Brown skriver:

Tänk om vi kunde ändra lite hur vi pratar. Tänk om vi kunde börja säga: ”Jag vill det här för oss” och inte bara ”Jag är”. Tänk om ”att vilja bli” eller ”att vilja ha” kunde användas oftare i politiken. Då kan vi kanske sluta tänka på identitet som något fast, något som finns innan samhället.

Det handlar inte bara om att lära sig prata på ett annat sätt. Det handlar också om att lära sig läsa på ett annat sätt. Vi måste börja läsa ”Jag är” som något som kan förändras. Vi kan prata om vad vi vill i stället för vad vi är, eller låta de två blandas. Om vi förändrar vårt politiska språk på det sättet kan vi kanske på riktigt känna att vi önskar en annorlunda framtid.

Redaktionen

DET GÅR INTE ATT RESONERA MED KAPITALET

Om vikten av affektiv politik.

Affektiv: att göra något utifrån känslor. En affektiv politik är känslornas och erfarenheternas politik. Men inte bara det. En affektiv politik är att känna, att tänka, att göra.

Det räcker inte att bara säga att kapitalismen är dålig. Det är erfarenheterna vi gör i vardagen som kan leda till förändring. När vi kritiserar kapitalismen missar vi ofta dem. En affektiv politik sätter ord på våra gemensamma erfarenheter och känslor. Arbetskritik är ett bra exempel på det, skriver Shorty från förbundet Allt åt Alla.

De senaste åren har kritiken mot lönearbete vuxit. I protest mot politikernas arbetslinje pratar vänstergrupper om fritidslinjen. Många människor gillar den tanken. Det har skrivits böcker och artiklar, inlägg har delats och diskuterats på internet. Jag tror att den här debatten handlar om en fråga som är större än arbete och fritid. Den handlar om något väldigt viktigt. Sanningen är alltid något annat än vad berättelsen berättar. Sanningen är det vi känner när vi läser berättelsen och det som händer efteråt. Sanningen är vad berättelsen betyder i ett visst sammanhang, vilken resonans eller effekt den får. Detta retar marxister mycket. Marxister är vana att leta fel i en text. De börjar diskussionen där.

Vi kan säga att sanningen om fritidslinjen finns i dess resonans. Sanningen är inte de krav och teorier som står i texterna om arbetskritik. Sanningen är det som händer efteråt. Sanningen är de känslor som tanken väcker hos många människor. Men det verkar som att vi ändå hamnar i en uppdelning mellan känsla och förnuft. Genom historien har den uppdelning haft kön. Känslor har tillhört kvinnorna. Förnuftet har varit männens. Uppdelningen finns fortfarande kvar i våra organisationer och rörelser. Den märks mellan dem som organiserar och dem som teoretiserar, mellan kvinnor och män.

Vi kan ha den skarpaste, smartaste och vassaste kritiken. Men rörelser lever på affekt, på känslor. Jag försöker inte argumentera för att tänka slarvigt. Det handlar i stället om att släppa fram en affektiv politik – en politik av erfarenheter, känslor och resonerande tankar. Det är en politik som kan koppla ihop det vi är med om i vardagen med en kritik av kapitalismen. Fritidslinjen är exempel på en sådan politik.

Jag tycker att den frihetliga vänstern ofta är för försiktig med att använda sig av affektiv politik. Många verkar tro att en känslostyrd politik ska leda till något reaktionärt eller till och med manipulativt[1].När vi tänker på affektiv politik tänker vi kanske på rasistiska refränger av typen ”Åk hem”. Eller moraliska grejer som att ”försvara kvinnor och barn”. Det är sådant som gör att den frihetliga vänstern hellre pratar om det som går att bevisa.

Men om vi tittar på historiens uppror och revolutioner så är det tydligt att de innehåller sådant som vi inte kan bevisa. Sådant som inte är rationellt. Brödkravallerna i England på 1700-talet kan inte bara förklaras av hunger. Det var brist på mat och köpmännen höjde priserna. Det gjorde människor förbannande. Köpmännen gick emot det man hade kommit överens om. Att utnyttja att folk svälte för att höja priserna bröt mot normerna. Det var inte okej. Därför kände människor att de gjorde rätt när de plundrade lador och affärer.

Kollektiva normer är en del av klasskampen. De normerna kan ses som konservativa. De försvarar livet som det var. De vill tillbaka till hur det var innan. Men om normerna är i konflikt med den kapitalistiska ordningen blir politiken inte konservativ. Den historiska arbetarrörelsen i USA hade parollen “Arbete är inte en handelsvara”. Det är ett uttalande som inte nödvändigtvis är radikalt. Men det är inte svårt att hitta en antikapitalistisk mening i det[2]. Det var känslan av att man bröt mot den normen som blåste liv i de vilda strejkerna och upproren i USA som höll på fram till 1930-talet[3].

Att använda känslor i politik måste inte vara reaktionärt eller manipulativt. För även om vi kan bevisa att kapitalismen är dålig för de flesta människor så är vänsterns kritik ofta urvattnad. Gång på gång vädjar vi till den inbillade massa som vi kallar folket. Men vi når inte fram. Affektiv politik handlar om det vi lever i varje dag. Våra vardagliga erfarenheter. De känslor som vi lever i är i sig en kritik av kapitalismen.

Artiklar som kritiserar giriga bankirer är ett exempel på vänsterns urvattnade kritik. Det är artiklar som kritiserar finanskapitalet i stället för kapitalismen själv. Marxister har självklart rätt i den kritiken. Men samtidigt underskattar de känslorna som kommer när normer och överenskommelser bryts. De underskattar den affektiva delen av politik.

1. Maurice Brintons bok Politikens irrationalitet är en klassiker i det sättet att tänka.

2. Nu får alla marxister klåda och vill säga att arbete faktiskt inte är en vara. Det är arbetskraften som är det. Men det är exakt det jag pratade om förut! Det där behovet av att allt ska vara teoretiskt korrekt, i stället för att tänka på vilka känslor som orden väcker.

3. Du kan läsa mer om det i boken Reviving the Strike av Joe Burns.

Det borde inte vara så svårt att uttala en affektiv politik som också passar ihop med en antikapitalistisk kritik. Att kritisera arbete verkar vara ett bra ställe att börja på. En ny undersökning[4] visade att 70 procent av amerikanska arbetare hatar sitt jobb. Hälften av dem jobbar bara för att få sin lön. Var femte gör aktivt saker för att sabba för företaget. Det är förstås hemskt att folk känner så. Men det finns massor av anti-arbete-känslor här. Känslor som delvis förklarar den resonans som fritidslinjen fått.

Arbete är för det mesta skit. Det dominerar våra liv. Även det arbete som skulle kunna vara roligt och meningsfullt blir tråkigt och repetitivt när vi tvingas göra det. Arbete är tvång. Arbete är tvång för att vi behöver pengar. Arbete är tvång för att våra chefer bestämmer över oss. Arbetet äter upp oss och spottar ut oss. Vi arbetar tills vi nästan brister. Sen, när vi brutits ner, kastas vi åt sidan. Vi väljs bort för färskt kött. Arbete är en vampyr som suger på våra liv och på våra nära och kära. Det är eländigt. Fuck arbete.

Jag tror att vi behöver använda de känslor som kommer från våra vardagliga erfarenheter av arbete. Känslorna kan kopplas ihop med en kritik av kapitalismen och användas till att organisera något annat. Vi måste inte välja mellan känslor och tankar. Den affektiva politiken är ett komplement till teori. Korta slagord hjälper oss att sammanfatta det vi känner och att dela det med andra. Slagorden spelar på våra känslor. Det är erfarenheter vi har haft i vardagen och det vi känner när vi delar erfarenheterna med andra. Men vi behöver också detaljerade texter som ger oss teoretiska analyser. De texterna övertalar oss genom att resonera. Deras argument är fakta om världen som går att bevisa. Texterna säger att våra känslor är riktiga och stärker dem[5].

Att strunta i politikens känslor och affekter är en risk. Det är de här känslorna som rörelser byggs upp av. Vi är inte ensamma i våra känslor av tristess, misär och ilska. En idé om delade känslor, en känsla av gemensamma erfarenheter och att prata om dem tillsammans hjälper till att skapa kollektivet. Och kollektivet, att gå samman, är grunden för alla rörelser som kämpar för något bättre.

4. Undersökningen kan du läsa här: http://www.salon.com/2013/07/31/living_in_america_will_drive_you_insane_literally_partner

5. Anti-snut-känslor är ett annat exempel på det. De flesta som hatar snutar har blivit dåligt behandlade av poliser. En teoretisk analys kan visa hur polisernas arbete är del av strukturer i samhället. Känslorna kommer av erfarenheter. Teorierna hjälper oss att förstå känslorna.

Shorty pluggar svenska som andraspråk och är aktiv i förbundet Allt åt alla.
Denna text är baserad på en artikel som finns här:
http://libcom.org/blog/capital-cant-be-reasoned-importance-affective-politics-19092013

Ur serien *Mental Properties* av Petr Davydtchenko.

“Ett hus kan betyda många saker. Jag själv tänker främst på idén om ett ett hem. Något som kan se både vackert och välkomnande ut vid en första anblick, men som senare kan visa sig vara raka motsatsen. Just som dessa hus som jag fotograferade i Auschwitz. Fotografiernas titlar har hämtats från en text av Primo Levi, som överlevde Auschwitz: ”Our ignorance allowed us to live, As you are in the mountains, You don't know it and feel safe, Your rope is frayed and about to break.”

FÖDDES IN I ETT BRÅK

Känslan av antifascismen pumpade i blodet redan tidigt. Historierna som farfar varit indragen i, blivit bortförd, trodde att han skulle dö. Mina kompisar på lågstadiet som skämtade om hästar mot pansarvagnar. En gammal vän till familjen berättade om morgonen dom hörde ljuden. Dom sprang dit och invasionen var redan där. Morfars bror hann åka bort innan den började. Han åkte till kriget för att möta fascismen innan fascismen kom till hans land.

[redacted]

Känslan av att vara modig. Känslan av att tro på något. Morfars bror överlevde kriget mot Franco i Spanien. Han flydde till Frankrike där han sedan blev mördad av nazisterna. Hörde aldrig just den historien när jag var liten. Hjältarna såg jag i filmerna Örnnästet och Kanonerna på Navarone. Jag kunde inte engelska då, men jag förstod dom där replikerna. Det var känslan av antifascism. Nazister sprängda i luften.

[redacted]

Åren gick och jag var gammal nog att gå själv på stan. Med rädslan i halsen spanade jag efter rakade huvuden på bussen när jag gick på och på andra sidan gatan när jag gick av. I parallellklassen gick en tjej med bomberjacka. Dom kallade henne för rasse och jag sa till dom att lägga av.

[redacted]

Minns dagen en äldre farbror slog på mig med sin käpp när han skulle gå av vagnen. Vilken idiot. Nej inte tänka så. Han gick av. Vände sig mot vagnen och stannade där jag stod vid fönstret. Han heilade. Idiot nej, nazist ja. Känslan, jag visste inte vart jag skulle ta vägen. En gammal man va fan.

[redacted]

Minns dagen på tåget då jag pratade med en annan trevlig gammal man. Han berättade om kriget och jag frågade. Han berättade att han var på väg till en jubileumsträff med grabbarna från den tiden. Han bröt när han pratade på svenska. Han var tysk. Jag fråga honom vilken front han var på. Han sa västfronten. Han sa att han innan dess hade varit på östfronten. Då sa jag det. Att mina föräldrar var från Polen. Han pratade inte mer med mig.

[redacted]

Jag undrar vilka som är tysta nu. Vilken känsla bär dom på. Vilka kommer vara tysta sen. Vad ska dom känna då.

[redacted]

Minns den där gången när jag var i Polen hemma bland de mina. Även i mitt land balanserade jag på gränsen till att vara lite för mörk och lite för krulligt hår. Skinheads överallt och nazisttatueringar. Chocken. Traumat. I mitt land, och flaggan som hängde över mitt skrivbord föll utan stolthet. Känslan av att inte förstå. Hemma i Göteborg igen var jag traumatiserad och såg rakade huvuden överallt.

[redacted]

Jag valde aldrig att vara politisk. Jag trodde det var en medfödd självklarhet. Vi var ju födda anti-fascister. Mitt folk delades av Hitlers nazistiska Tyskland och Stalins kommunistiska Sovjet. Mördade av två blodiga paradis. När min pappa var gammal nog att gå gick vårt land ofrivilligt i krig. Hästar mot pansarvagnar. Cyklar mot bombflygplan. Vår armé i tryggt förvar i England för att inte provocera. Ockupation och utplåning. Andra halvan av pappas trapphus bortsprängd första dagen av bombningar. Mormor fick föda under lånat tak på flykt från krigets sista offensiv. Mammas första år i ett hus omringat av ruiner. Genetiskt kodad antifascism.

[redacted]

Fortfarande kulor kvar i väggarna jag minns kriget när jag reser. För ett år sedan gick jag in i en synagoga nu omvandlad till museum. Mitt annars så dåliga minne brände fast årtalet 1946. Året då den första förföljelsen och mordet på judar skedde i efterkrigstidens Polen. Jag minns den dagen jag nästan drunknade. Mannen som ofrivilligt räddade oss hatade tillräckligt öppet för att jag skulle vilja hoppa i vattnet igen. Jag blev aldrig rädd för vatten den dagen. En annan rädsla var mycket större.

[redacted]

Jag minns den där lektionen på gymnasiet. VHS-bandet i videobandspelaren. Vi skulle titta på något helt annat. Helt plötsligt stod dom där med fanorna i handen på Götaplatsen redo att tåga ner för avenyn. Rakade huvuden och kängor. För mig var det krig.

[redacted]

Vännen som blev attackerad på natten skäms fortfarande varje gång jag ser ärret som en krokig mittbena i hennes hårbotten. Jag var inte där den natten. Vännen som gick av tunnelbanan vid Slussen. Han var bästa exemplarflyktingen. Hade inte varit så många år i Sverige, men jag tror att han var läkare redan då. Han hamnade på akuten. Han hade fel färg på huden, det var uppenbart. Jag var inte där då, det kändes för djävligt. Och en annan dag kunde det vara jag. Bäst att kolla över axeln.

[redacted]

Vad kommer dom känna som inte är här nu. Vad känner dom nu. Är dom bara glada att dom inte hamnade mellan två grupper som bråkar.
Jag önskade aldrig att bråka med någon. Ändå var hotet där. Jag valde aldrig att födas in i ett bråk. Jag valde aldrig att födas in i politiken. Jag valde inte att fly och jag vet inte hur mycket man kan kalla det mina föräldrar gjorde för ett val. Utflykten till Sverige var ingen semester till Rio, Sharm al-Sheik eller Phuket. Det var en enkelbiljett genom en mur. Dörren tillbaka var låst.
Så föddes jag in i ett bråk.

Patrik Gronostaj studerar psykologi.

FASCISMEN OCH KÄNSLORNA

Ingen annan ideologi, inte ens kommunismen, har en sådan förmåga att bli älskad som fascism och nazism. Det är därför min bok om fascismens ideologi heter just *Älskade fascism*. Det är en titel som kanske förvånar. Oftast kopplar vi ihop fascism och nazism med känslan hat. Men så ser inte fascisten själv på saken – oavsett om vi pratar om italienska svartskjortor, tyska nazister eller för den delen djupt övertygade sverigedemokrater 2014.

Enligt forskningen innehåller fascistisk ideologi två delar:

> Ultranationalism bygger på tanken att det inte räcker med medborgarskap i ett land för att bli ”medlem” i en nation. Vem som får vara del av nationen bestäms i stället av rasistiska idéer om ”blod och jord”. En fascist ser inte sig själv som ”höger” eller ”vänster”. Sådant är bara splittrande. Alla som är del av nationen ska enas. De som inte är del av nationen ska rensas bort.
>
> Nationens pånyttfödelse handlar om att fascisten tycker att nationen håller på att gå under. Nationens inre fiender (ofta ”marxister”) har ansvar för det. Men även storskalig kapitalism, multinationella storföretag och organisationer som flera stater är med i (till exempel EU). Lösningen är den nationella pånyttfödelsen, som ska skapa ett nytt fascistiskt samhälle.

Världens främste expert på fascistisk ideologi är Oxfordprofessorn Roger Griffin. Han skriver att fascism, för en fascist, är en känsloupplevelse. Fascisten upplever sig skapa världshistoria. En storslagen upplevelse! De fascistiska staterna, Italien under Mussolini och Nazityskland, såg också sig själva som något fantastiskt och helt nytt i mänsklighetens historia. Eller för att citera forskaren Stuart Hall: ”Förintelsen utfördes av en stat som ansåg sig själv vara höjden av all civilisatorisk och kulturell utveckling.”

Det är ingen slump att fascismen redan från början liknades vid en religion. Fascisternas starka känslor påminner på många sätt om en religiös rörelse. Under 1800-talets gång utvecklades nationalismen till en nästan religiös dyrkan. De moderna samhällena beskrivs ofta som sekulära, alltså icke-religiösa. Men det stämmer inte. Religiositeten ändrade bara form. Nationalism och fascism är exempel på det.

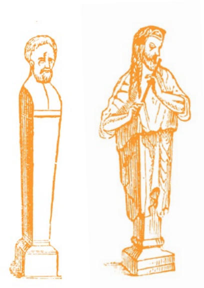
Precis som religioner har fascismen sina myter, ritualer och symboler. ”Nationen” är gud. För nazisterna i Tyskland var den ariska rasen helig. Der Führer var frälsare och Messias. Den italienske liberalen Giovanni Amendola skrev år 1923:

> Att äga makten är inte nog för fascismen: den behöver äga det privata medvetandet hos alla sina medborgare, den kräver att italienarna konverterar. Fascismen ställer samma krav som religion.

Samma svallande känslor finns hos dagens svenska fascism, Sverigedemokraterna. Partiet beskriver hur SD-nationalismen ska skapa ett himmelskt Sverige, där hatet ersätts av ”förbrödring och nationell solidaritet”, där ”anarki och samhällsupplösning” ska besegras med hjälp av ”trygghet, hög moral och lag och ordning”. Den svenska nationen ska pånyttfödas utifrån ”samhörigheten på den nationella identitetens och den gemensamma kulturens och historiens grund”.

Sverigedemokraterna pratar om sina kritiker som ”Sverigehatare”. Det är ingen slump. I fascismens känslovärld är det inte fascisterna som hatar, utan deras motståndare. Likaså tolkade den tyska fascismen (nazismen) Förintelsen som en handling av kärlek. Den tyska nationen var en kropp som hade fått av en cancer, en parasit. Enligt fascismens logik var därmed Förintelsen inte främst hat mot judar, utan kärlek till nationen. Förintelsens vidrighet visar den förstörande kraft som är del av de fascistiska känslorna. Våld har alltid varit en del av fascismens känslouttryck, från mellankrigstiden fram till dagens järnrörsfascister i SD.

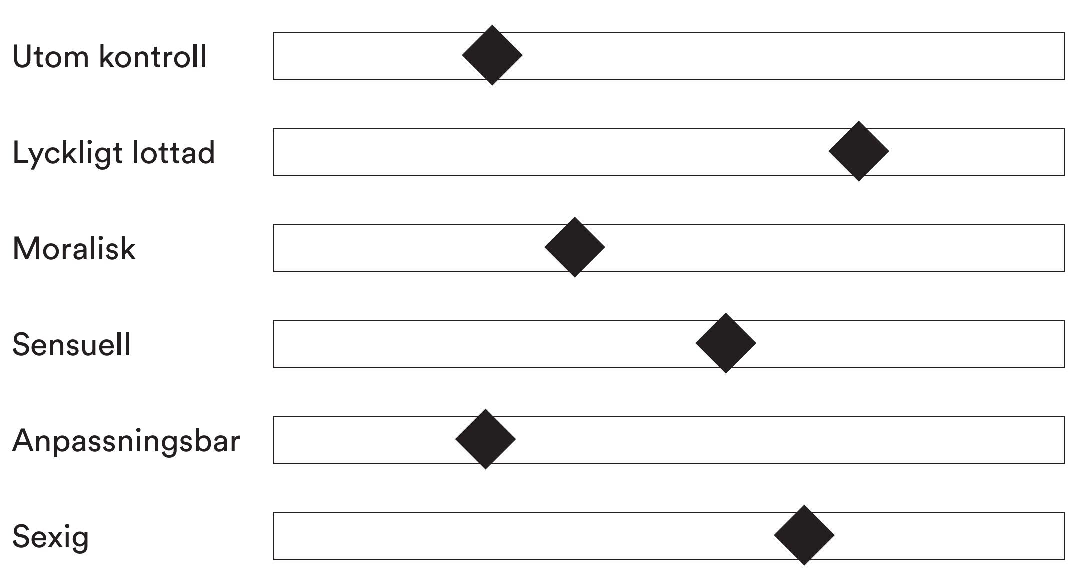
Henrik Arnstad är författare till boken ”Älskade fascism: De svartbruna rörelsernas ideologi och historia”. Boken är utgiven av Norstedts förlag år 2013.

BESATTA AV SNYGGHET

På nätets dejtingsajter förvandlas kärlek ibland till en god affär. Vi mäter och jämför, filtrerar och kalkylerar. Men frågan är om vi någonsin blir nöjda. Roland Paulsen skriver om hur kapitalismen tar sig in i våra känslor och relationer. Han skriver om en värld som är besatt av snygghet.

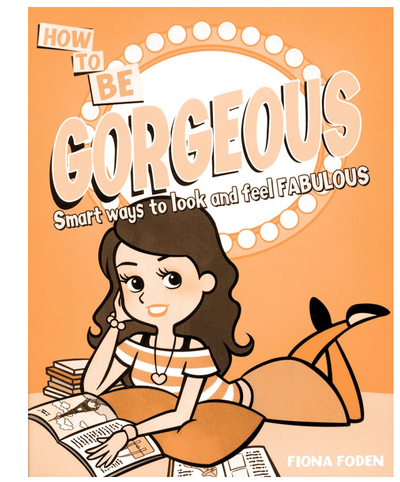
Det talas ofta om skillnader. Kön, sexualitet, klass, ålder, etnicitet och funktionshinder framför allt. I kapitalismen fungerar dessa skillnader förtryckande. Om du inte har ”rätt” kön eller etnicitet kan det vara svårt att få ett jobb till exempel. Det är bra att vi talar om skillnader.

Men ofta återkommer vi till samma skillnader. Inte minst de jag nyss nämnde. Andra skillnader, skillnader som vi upplever som mer naturliga, tänker vi inte så mycket på. Det är synd. Om vi är emot hierarkier, att vissa överordnas andra, borde vi tala mer om dessa andra skillnader.

En sådan skillnad har med utseende att göra. Vi tycker ofta att vissa är ”snyggare” än andra. De andra blir då ”fulare”. Det har vi inget problem med. Ibland säger vi: Vad snygg du är. Det är en komplimang. Men tänk om vi skulle säga: Vad vit du är. Eller: Vad svensk du är. Eller: Vad heterosexuell du är.

Vi tycker om snygga personer. Vi ser upp till dem. Vi tror att de är smartare och bättre. Snygga musikstjärnor och fotbollsspelare dyrkas i dag mer än vad någon kung eller kejsare någonsin dyrkats. Är det bra?

Det har blivit väldigt viktigt att se snygg ut i dag. I USA säger elva procent av alla par att de skulle göra abort om de blev gravida med ett barn med anlag för fetma. Både föräldrar och lärare bryr sig mindre om barn som de tycker är mindre vackra. Även barn gör skillnad på varandra. Redan när flickor är tolv tycker de att det är viktigare att se snygg ut än att kunna saker. Redan då börjar de känna oro och skam för att de själva inte ser bra ut.

Under de senaste tio åren har antalet skönhetsoperationer mer än fyrdubblats. Nittio procent av kunderna är kvinnor. Fettsugning är i dag världens vanligaste form av kirurgiskt ingrepp. Det finns mycket pengar att tjäna på det här. Dels används skönhet i reklam för att sälja saker. Dels bygger oron för vårt utseende stora industrier. Oron blir till skönhetsoperationer, smink, bantningskurer och gymkedjor.

Utseendet blir också allt viktigare i lönearbetet. Fler och fler jobb handlar om service och tjänster. Dessa jobb ställer ofta krav på hur du ska se ut. Ungefär sextio procent av alla överviktiga kvinnor upplever att de har blivit

diskriminerade på grund av utseende. Men få länder har lagar mot denna typ av diskriminering. Vi tänker att den är naturlig.

Utseendehierarkin påverkar våra relationer på ett dåligt sätt. När vi väljer partner beter vi oss ofta som kapitalister. Vi vill göra en god affär. Vi tänker kanske: Jag är så här snygg, så här rik, så här utbildad och så här trevlig. Jag vill ha någon som är minst lika snygg, rik, utbildad och trevlig som jag. Detta blir särskilt tydligt vid internetdejting där man kan söka efter människor utifrån olika kriterier. Problemet är bara att dessa kalkyler inte har något med kärlek att göra. Om vi är allt för fixerade vid att göra en god affär kan det vara svårt att fördjupa relationen till något mer. Ofta tar idén om den goda affären helt över. Ett vanligt problem för dem som dejtar på internet är att de aldrig blir nöjda. Det finns alltid någon som är bättre. Och framför allt, alltid någon som är snyggare. I heterosexuella relationer finns ett spel mellan män och kvinnor. Kvinnor får snabbt reda på om män åtrår dem. Det kan vara skönt att veta att man är det. Män jagar oftare. Det kan vara skönt att förföra någon. Njutningen i detta spel sägs ofta höra ihop med sexualitet. Men den har mest med narcissism att göra: En önskan om att vara åtrådd, eller en duktig jägare. Spelet är i grunden aggressivt. Man kan säga att spelet är kärlekens motsats.

På sajterna för nätdejtning syns detta tydligt. Kvinnor får sina mejlboxar fulla av förslag. De sorterar. Män skickar meddelanden till massor av kvinnor. De vill ha napp. Ändå bedöms kvinnors utseende hårdare. Tjocka kvinnor kan bli trakasserade av manliga nätdejtare. Att tjocka män skulle bli det är nästan otänkbart. Tjocka kvinnor kan också ha lätt att hitta en man som vill ligga med dem. Men det kan vara svårare att hitta någon som vill bli ihop med dem eller hålla handen på stan. Detta beror på att det är vanligare att kvinnor är troféer för män. Att ha en snygg flickvän höjer mäns status. Men att ha en snygg pojkvän påverkar inte kvinnors status på samma sätt.

I ett samhälle där vi redan som barn lär oss att tävla med varandra kommer vi även att tävla där tävlingen gör oss illa. När skillnaderna blir allt för viktiga kan de förstöra mycket i våra liv och relationer. Vi måste passa oss så att skillnaderna inte blir till hierarkier som vi inte ser. Utseende är ingen naturlig skillnad. Vad vi tycker är snyggt är olika på olika platser och i olika tider. Det har också funnits tider då utseende varit mycket mindre viktigt än vad det är i dag.

När allt mer i livet känns overkligt säger vi gärna att sexualiteten har en naturlig frihet. Som om den vore oberoende våra viljor och vårt samhälle. Men sexualitet, attraktion och känslor är inte självständiga fenomen. De är formbara – till det sämre och till det bättre.

Roland Paulsen är författare och sociolog.
Han har bland annat forskat om nätdejting.

KÄRLEK TILL VÄRLDEN

Politik är konflikt. Politik är passion. Politik är att släppa rädslan och förena sig med andra. Enligt tänkarna Chantal Mouffe och bell hooks kan vi inte förstå politik utan att förstå kärlek.

Orden politik och demokrati används ofta slarvigt. Chantal Mouffe och bell hooks (hon stavar sitt namn så, utan stora bokstäver) hjälper oss att reda ut tankarna. Demokrati är inte en sak, något som bara är. Det är något vi gör, tillsammans.

En demokrati behöver att vi tycker olika, säger Chantal Mouffe. Demokrati handlar inte om att alla ska vara överens. Det kanske låter som det vanliga liberala snacket. Men liberalerna förstår inte demokrati, säger Mouffe. De ser människor som självständiga individer. I politiken är människor främst medlemmar av grupper med gemensamma intressen.

Kollektiva identiteter behövs i politiken, säger Mouffe. De identiteterna kan bara finnas om det finns skillnader; om vi tycker olika.

Vi måste erkänna skillnaderna. Om det finns ett vi finns det alltid ett de. Men de som tycker annorlunda är inte våra fiender. De är inte onda. Den stora frågan är hur vi kan låta vi/de få finnas utan att de blir våra fiender. Politik handlar om konflikt mellan olika åsikter. Inte konflikt mellan vän och fiende, mellan god och ond. I dag hamnar vi ofta där. Politiken har blivit moralisk.

Vi måste komma ihåg att det inte bara finns en enda, rationell lösning. Den idén är fascistisk. Den idén är ett hot mot demokratin.

I dag verkar alla tycka ungefär samma sak. De politiska partierna blir allt mer lika varandra. Det är ett problem för demokratin. Konflikter mellan olika grupper är nödvändiga. Konflikten är politikens kärna, säger Mouffe. När alla verkar tycka lika söker sig människor i stället till högerpopulismen.

Politik är inte bara att vilja och absolut inte att välja. Politik är att känna. Om politik inte väcker människors känslor, så kan politiken inte heller få oss engagerade. Då kommer olika grupper inte att säga sina krav. Det är alltså omöjligt att förstå demokrati utan att erkänna passionen som den drivande kraften i politiken.

Högerpopulistiska grupper har växt i Europa de senaste 25 åren. Chantal Mouffe säger att det är för att det inte längre finns passion i politiken. Hos de högerextrema partierna kan människor känna passion och tillhörighet. De skapar en känsla av att ge sig hän. Att tro på något eller att avsky något.

Passion och kärlek behövs alltså i politiken. Men att känna kärlek kan vara svårare än vi tror. Känslor är något vi lär oss, säger bell hooks. Vi föds inte med kunskapen om hur man älskar någon, varken oss själva eller någon annan. Men vi föds med förmågan att ta emot omsorg.

Vår kultur är narcissistisk. Vi är besatta av oss själva. Kärlek får inte plats i en sådan kultur. Liberalismens ensamma, isolerade individer har svårt att känna kärlek till andra. Vi längtar efter kontakt med andra. Men ofta blir det en längtan efter att äga och kontrollera. Det viktigaste är vår egen känsla (kärleken som vi säger oss känna). Vi gör känslan till en sak.

Kärlek är inte främst hur det känns, säger bell hooks. Kärlek är det vi gör (öppna sig, sträcka ut, stödja, visa omsorg). Vi söker trygghet, men att älska är att utelämna sig själv utan garantier. Så länge vi är rädda för att ta risker kan vi inte älska. När vi väljer kärleken väljer vi att gå emot rädslan – mot alienation och ensamhet. Valet att älska är ett val att förena oss med andra. Kärlek är att släppa rädslan och att hitta oss själva i den andre.

Vi skapar våra jag genom relationer med andra människor. Jag finns inte om det inte finns någon annan. Jag finns inte om inte du finns. Processen att bli ett jag och processen att bli medlem av en gemenskap är beroende av varandra.

Den här texten är baserad på ett föredrag av forskaren Berit Larsson på ABF i Göteborg den 19 november 2013.
Föredraget hette Amor mundi, om Hanna Arendt, Chantal Mouffe, bell hooks och den politiska människan
– om kärlek, passion och politik. Amor mundi betyder kärlek till världen.

DÄR DEN VETTIGA DEBATTEN SLUTAR

Moa Candil möter Anna Adeniji

Det var kallt och grått den dagen jag gifte mig. Klockorna ställdes om till vintertid. Jag hade aldrig tänkt gifta mig. Det var inget jag planerat. Jag var feminist. Jag hade lärt mig att äktenskapet var något som män hittat på för att kontrollera kvinnor. Nu stod jag ändå där, i det lika grå kommunhuset, trots att jag inte tänkt gifta mig.

Men sen, när jag sagt mitt ”I do” i det grå kommunhuset. När problemet som äktenskapet skulle lösa var löst. Då spelade det liksom ingen roll längre.

Många år senare har jag fortfarande inte fattat grejen med äktenskap. Det provocerar mig. Det gör mig arg. Jag mejlar Anna Adeniji. Hon är också arg på äktenskapet. Men på ett lite mer genomtänkt och välformulerat sätt. Hon har forskat och skrivit en bok om motstånd mot äktenskap.

– Vi säger att äktenskap handlar om kärlek och romantik. Men ekonomi och politik är en väldigt stor del av det, säger Anna Adeniji.

Vi träffas på ett fik i Liljeholmen i Stockholm. När jag lyssnar på inspelningen av samtalet hör jag att fikets radio spelade ”It must have been love but it’s over now”. Ironiskt. Men inte oväntat. De flesta låtar handlar om kärlek. Kärlek är det enda som håller oss uppe, som diktator Snow säger i Hunger games.

På inspelningen säger jag något om att drömmen om den romantiska kärleken verkar har vuxit starkare igen. Normerna som säger att vi ska leva i par. Äktenskapet.

– Jag tror det finns en revival bland unga. Att man vill tillbaka till drömmen om kärnfamiljen. Det märks genom alltifrån cupcake-bloggar till att flera vill gifta sig och skaffa barn. Det finns en del ekonomer som säger att det hänger ihop med en otrygg arbetsmarknad. Det är svårt att få fast jobb och en fast inkomst. Då vill man ha något i livet som är stabilt. Men det går i cykler också. Det kan vara en reaktion mot hur ens föräldrar gjorde.

– Nu ställer jag en fråga till dig. Hur gammal är du? säger Anna Adeniji.

– Jag är 30 år.

– För i de intervjuer jag gjort till boken är de flesta runt 30 år. Och de säger precis de här sakerna. Varför är det så mycket mer bröllop nu? Det var för tio år sen. Jag tror att när man är i trettioårsåldern, då sätter normerna in så jävla hårt. Jag tror inte att du ska underskatta ditt eget intresse för den här frågan.

I boken tittar jag på olika typer av feministisk kritik av äktenskapet. Anarkofeministiskt perspektiv är ett. Där finns det två spår. Det finns de som säger att jag aldrig skulle gifta mig. För att de är emot hur staten och kapitalet kontrollerar människor. De vill hålla sitt känsloliv och sitt sexliv utanför den kontrollen.

Sen finns det de som säger att de skulle kunna gifta sig. Just för att göra normerna mindre viktiga.

En del av kvinnorna jag intervjuat säger att de kan gifta sig med en annan kvinna för att den ska få uppehållstillstånd. På så sätt gör de tvärtom vad samhället vill att de ska göra. Det finns motsättningar i det från ett anarkistiskt perspektiv, som jag gillar. Man kan använda sig av reglerna för att bråka med systemet.

Äktenskapet handlar inte i första hand om romantik. Det handlar om att kontrollera familjen och det vi äger. Så har det varit i de flesta kulturer och tider. Jag skulle säga att det gäller även i Sverige i dag.

– När man säger det så där väldigt krasst liksom. Varför är det inte mer motstånd mot äktenskapet? Varför pratar vi inte mer om det? frågar jag.

– Varför är det inte mer motstånd över huvud taget i vårt samhälle? svarar Anna Adeniji. Det här är något som spelar extremt mycket på känslor. Det gör att de flesta inte skulle säga att de främst gifter sig för pengar eller juridiska skäl. De skulle säga att de gifter sig för att de är så jävla kära. Men om man skulle fråga, varför just nu? Då tror jag man skulle få andra svar. För att vi ska skaffa barn eller ta ett lån för att köpa lägenhet, kanske.

Jag hävdar ju, när jag studerade kronprinsessan Victorias bröllop, att idén om kärlek funkar som en slags enande diskurs. Det var väldigt svårt att säga något kritiskt mot det bröllopet. Det gjordes, Republikanska föreningen kämpade på. Men även de som var kritiska mot att bröllopet kostade mycket pengar, även de sa: Men jag är glad för att de är kära. Det är som att kärlek förstås som en mänsklig känsla och om man inte kan vara glad för andras kärlek är man ond.

Jag brukar tänka på det som ett barnens bästa-argument. Ingen kan säga emot barnens bästa. Men det kan betyda va fan som helst. Man använder det som ett slagträ: men du vet, barnen då. Så fort någon säger det slutar en vettig debatt. Är det någon som har frågat några barn? Eller är det bara idéer om vad som är bäst? Jag känner lite samma med kärlek. Man hamnar i någon gemensam idé om det ultimat goda liksom. Och det kan man vara arg över.

Det finns feminister som skriver om kärlek som förutsättning för revolution. Inte kärlek som i den här normativa föreställningen om kärlek. Utan om kärleken både till vänner och till partners som fungerar som en drivkraft. Revolutioner sker i solidaritet, i grupper. Det är ofta i väldigt nära relationer som man bygger upp revolutionära handlingar och idéer. Så man kan vända på det. Jag tror att kärlek som känsla kan ena på olika sätt.

Men den romantiska kärleken, rent klassiskt, handlar ju tyvärr bara om två personer. Det blir ju ofta rätt inneslutande i sin lilla kokong. Jag tänker att det finns problem med att kombinera det med en känsla av revolution. För den normativa idén om den romantiska kärleken är att den ska vända sig inåt. Inte utåt.

Men, förlåt att jag är så motsägelsefull, så tänker jag på Emma Goldman. Hon pratar om kärlek och sexualitet som en drivkraft. Där kan vi hitta vår energi till förändring. Om vi inte får göra det kan vi lika gärna lägga ner, liksom…

Boken *Inte den typ som gifter sig? Feministiska samtal om äktenskapsmotstånd* är Anna Adenijis doktorsavhandling från 2008.

CAP Crew är en grupp tjeckiska konstnärer som ibland målar jeansjackor till sina vänner.

1

När jag var elva
blev min mamma sjuk
blodkärlen i hennes hjärta
stockade sig och det blev stopp

länge försökte jag förstå
varför hon blev sjuk

jag tänkte att man
inte ska skylla
på något särskilt
att det var livet
att det var så det var
lite orättvist.

Man hade otur.

Det var ju inget fel
på maten hon åt
hon drack inte
eller rökte
som mormor.

Men när jag blev äldre
hörde jag i skolan
om ett experiment
som några forskare
hade gjort förut.

Experimentet
gick ut på
att två grupper av människor
fick göra uppgifter på tid
som på ett stressigt jobb
eller ett prov i matematik.

En grupp fick bestämma
takten själv
den andra gruppen
fick inte det.

Genom att mäta
de hormoner i blodet
som styr kroppens stress
upptäckte forskarna
att den grupp
som får bestämma takten själv
har en sorts stress
i sitt blod.

Den andra gruppen
som inte får bestämma
har en annan sorts stress.

Till och med
när de båda grupperna
arbetar exakt lika fort
med exakt samma sak
har de olika stress
i blodet.

Det finns bra stress
och den går över.

Men man märkte
att stressen hos dem
som någon annan
bestämde över
var en annan sorts stress
en dålig stress som aldrig går över
utan som stannar kvar
i vårt blod.

Så att mer och mer stress
samlas i blodet
och gör blodet fetare.

Fettet fastnar
på blodkärlens väggar
så att de blir trånga
och smala.

Tills de en dag
är så trånga att blodet stockar sig
då blir det stopp.

Det bildas en blodpropp
hjärtat får inte luft.
Det kanske långsamt grånar.
Eller så sväller det upp
stort och rött som ett inflammerat öga.
Jag vet inte hur det ser ut.

Men jag vet att det är som att hjärtat
när det inte får bestämma
i vilken takt det ska arbeta
långsamt kvävs.

Och förr eller senare
dör man utav det.

2

När jag blev lite äldre
läste jag i en bok som vi hade hemma
att i det samhälle vi lever i nu
är det de som äger företagen
vi alla måste arbeta på
för att kunna få pengar och leva
som bestämmer när och hur länge
och hur fort alla ska jobba.

Det gör att de som arbetar
åt dem som äger
drabbas av något som kallas
för alienation.
Och jag tänkte att alienationen
var samma sak
som den där stressen
som fastnar i hjärtat.

Och jag tänkte att det var därför
som mamma blev sjuk
att hon drabbats av alienationen.
För jag visste att hon varken på jobbet
eller hemma fick bestämma takten
på någonting själv.
Men när jag sedan
blev tillräckligt gammal
för att börja jobba
märkte jag att ingen
av oss som arbetade
egentligen fick bestämma nåt själv.

Då tänkte jag
att vi som arbetar är som den ena gruppen
och att de som äger
är som den andra gruppen
och att den gruppen bestämmer
inte bara över sig själva
utan över oss också
men att den gruppen är mycket liten
vår grupp är mycket stor.

3

I dag är jag vuxen
och jag har själv börjat känna
den där stressen som aldrig går över
i mina ögon som ett tryck över synen
från sidorna.
När jag går genom stan till exempel
och ser alla människor
och det ser ut som att de känner
samma sak.
Och överallt ser vi varor
som vi i den stora gruppen
måste köpa från dem i den lilla gruppen
med pengar som vi inte har
eller som vi har betalat för
med våra hjärtan
våra små stressade hjärtan som
långsamt kvävs
medan varorna kommer till liv.

Jonas Hammarbäck är skribent, student och engagerad i frågor som rör klassamhällets avskaffande.

HISTORIEN OM DEN RÖDA MÄNNISKAN

Shabane Barot läser Svetlana Aleksijevitj

Känslor och känslighet kopplas ofta ihop med kvinnlighet, svaghet och irrationalitet. Känslor är något som måste hanteras och kontrolleras.

I politiska sammanhang pratar vi om att känslor är viktiga för mobilisering. Känslor av gemenskap eller ilska. Men vi är också rädda för känslorna. Känslor är oberäkneliga och farliga. Vi säger att nazismen och fascismen växer genom att manipulera människors känslor.

Populärvetenskapen pratar om ”reptilhjärnan” som platsen där känslorna bor. Det är reptilhjärnan som ”ger signaler till flykt eller anfall och delar in människor runt oss i vänner eller fiender”, som det till exempel står på Systembolagets hemsida. Hjärnforskningen menar också att känslor är just något primitivt, som uppstod tidigt i hjärnans evolutionära utveckling.

Men hur mycket av idéerna om hur känslor fungerar är påverkade av ideologi? Vad kan vi lära oss av känslorna? Kan känslorna ge oss kunskap inte bara om en person, utan om samhället?

Författaren Svetlana Aleksijevitj kommer från Vitryssland. Hon har i trettio år arbetat med ett projekt som heter *Utopins röster – historien om den röda människan*. Projektet består av fem böcker. Aleksijevitj har intervjuat hundratals människor i forna Sovjetunionen om olika historiska och politiska händelser.

En av böckerna heter *Kriget har inget kvinnligt ansikte*. Den handlar om de kvinnliga soldater som stred för Sovjetunionen under andra världskriget. Vilka minnen och upplevelser, erfarenheter och drömmar har de haft?

Aleksijevtij försöker skriva ”känslolivets historia”. Hon menar att den vanliga militärhistorien fokuserar på att förstå helt andra saker. Den handlar om strategiska dokument, generaler och vapen. Genom att prata med kvinnliga soldater ger Aleksijevtij röst åt en grupp som inte fått höras i berättelsen om kriget.

Intervjuerna handlar ibland om samma saker och ibland om helt olika saker. En person berättar hur hon vid sexton års ålder av ideologiska skäl rymde hemifrån för att bli soldat. Hon var övertygad antifascist och ville slåss. Någon annan berättar om hur hon använde grankottar som papiljotter i skyttegravarna. En tredje beskriver hur den tyska säkerhetspolisen Gestapo torterade henne.

I flera hundra år framåt kommer historien försöka förstå: Vad var egentligen detta?

Vad var det här för slags kvinnor? Var kom de ifrån? Kan ni föreställa er den gravida kvinna som kom bärande på en mina? Hon ville ha sitt barn… Hon var förälskad, hon ville leva. Och naturligtvis var hon rädd. Men ändå gick hon där… Hon gjorde det inte för Stalins skull, utan för sina barns. För deras framtida liv. Hon ville inte leva hukande… Inte underordna sig fienden…

De flesta kvinnliga soldater gick frivilligt med i armén. De ville strida, men fick ofta kämpa hårt för att komma till fronten. Efter att krigets tagit slut blev de kvinnliga soldaterna uppmanade att inte prata om sin tid i armén. De hade gjort saker som många tyckte att bara män ska göra. De blev ofta dåligt behandlade när de kom tillbaka hem. De ansågs vara opålitliga kvinnor. De fick dåligt rykte för att de levt på ett sätt som bröt av mot könsnormerna. Men Aleksijevitjs böcker handlar om mycket mer än kriget. Hon undersöker känslor som något kollektivt. Vad vi känner är beroende av vad andra känner och vilket samhälle vi lever i. Aleksijevitj studerar inte främst Sovjetunionen, hon studerar Sovjetmänniskan, som formades i och överlevde imperiet. Genom att undersöka känslolivet presenterar hon en bild av hela samhället. Aleksijevitj håller fast vid kollektivets perspektiv. De frågor hon ställer är viktiga för alla som vill förstå de komplexa relationer som ett samhälle består av. I stället för att se känslor som primitiva och enkla behöver vi kanske förstå dem som komplexa fenomen: dynamiska, kollektiva, bärare av information och förändring.

Utopins röster – historien om den röda människan består av fem böcker varav tre finns på svenska: Kriget har inget kvinnligt ansikte, En bön för Tjernobyl och Tiden second hand.

Shabane Barot är aktiv i förbundet Allt åt alla i Stockholm.

SÅ HÄR KOMMER DET BLI

Jag litar bara på människor
som vet vad fattigdom är
– Bruno K Öijer

Jag kan säga dig att idén om den egna resans betydelse inte stämmer. Den stämmer inte för det du söker finns inte att hitta uppåt. Ingen kommer vilja ha dig där eller rädda dig från dig själv. Jag vet att du kämpar för ett bättre liv men du kommer lämna människor bakom dig, människor som betyder mycket för dig.

Jag kan säga dig att så här kommer det bli. Du kommer se ner på andra. Du kommer hata andra för att du inte är dom. Du kommer hata dina egna för att den här världen säger till dig att dom är svaga, dom är värdelösa, dom förstår inte. Inget kunde vara mer fel. Du kommer alltid bära med dig vetskapen om att du inte passar in, att du är någonstans på lån och hur mycket du än försöker kommer detta att riskeras att avslöjas.

Klassamhället är inte förbi. Du vet det och gör ditt bästa för att le åt skådespelet men fan du kommer aldrig applådera. Dom vet det och därför hatar dom dig. Dom vet att du ser igenom, att dina ord påminner om en skuld och en skam och ett förakt som bränner djupt under. Deras idé om lyckan är så tröttsam. Ändå söker du den. Du söker den och lämnar alla bakom dig.

Sofia Carlevi

Sara Hansson bor i Malmö och jobbar som serietecknare.

HIP HOP SOM RÖRELSE

Jag funderar ofta på hur andra saker än partiernas politiska budskap engagerar människor och sätter oss i rörelse. Inte minst musik. Hip hop går att se som en rörelse och ett sätt att leva. Det är mer än bara musik.

Den kultur som i dag kallas hip hop föddes i den kanske fattigaste och mest förtryckta delen av USA. Jag ska försöka berätta hur hip hop kom att bli en samlande kraft för människor. Hur den kraften delvis finns kvar i musiken i dag. Och varför den förhoppningsvis kommer spela en roll i kamp mot förtryck och diskriminering även i framtiden.

För att kunna berätta mer om hip hop och breaking så måste jag först beskriva Bronx under 1970-talet. Bronx var en fattig stadsdel norr om Manhattan i New York. Under 1950- och 60-talet byggdes en motorväg rakt genom samhället. Bronx delades mitt itu och den vita medelklassen flydde området. De som bodde kvar var framförallt svarta och puertoricaner och fler flyttade in. Bronx var ett av få områden där de hade råd att bo och inte diskriminerades av hyresvärdar.

Under den här perioden hamnade USA i en ekonomisk kris. Vietnamkriget hade kostat enormt mycket pengar, ungerfär 10 procent av hela USAs ekonomi. Huvudstaden New York närmade sig bankrutt.

En röst som vågar säga det de flesta inte kan

Jag kan säga att hip hop är genren som verkligen visar hur det ligger till i förorten och i dagens Sverige. Allt i förorten handlar inte om utanförskap och sociala problem. Här finns också engagemang, sammanhållning och en spontan förståelse för att all kultur uppstår genom blandning.

Medierna brukar måla upp förorten som en farlig plats att bo på. Jag kan säga att livet i förorten kan vara tufft, men den gör en stark. Den gör en beredd på olika slags situationer i livet. Här har man känt kärlek. Alla känner varandra.

Många av dagens hip hopare är starkt politiska och deras texter har ofta ett förorts- och klassperspektiv. Eftersom de själva är uppväxta i förorten vet de hur det kan vara att växa upp och bo där.

Folk vill höra sanningen och älskar sanningen. Ungdomar och vuxna kan identifiera sig med de texter som finns i hip hop. Svenska hip hop-artister har stöttat och ställt upp för många olika engagemang. Under kampanjen "Alby är inte till salu" så uppträdde hip hop-artister utan att få betalt. De ville hjälpa till att samla in namn för en folkomröstning. Sådant här gör att många ungdomar ser upp till dagens hip hop-artister och ser dem som förebilder.

Ungdomar känner att de vill göra något bra. Tillsammans kan man ge något positivt och bra tillbaka till förorten.

Att hip hopen växer i Sverige är inte konstigt eftersom texterna beskriver och uttrycker tankar och känslor om läget i dag på ett sätt som ingen annan gör. Många kan relatera till texter som visar upp sanningar om dagens samhälle. Det behövs. Man kan inte låtsas som att allt är bra när man ser arbetslösheten, bostadsbristen och utanförskapet växa.

Förra året fyllde hip hop 40 år. Musikstilen föddes på en fest i stadsdelen Bronx i USA 1973. Clive Cambell, som kallade sig Kool DJ Herc när han uppträdde, spelade musik på sin systers fest. Men i stället för att bara spela på en skivspelare använde sig Clive av två stycken. Han kopplade in en mixer till spelarna och kunde på så sätt "svepa" mellan låtarna. Tidigare hade DJn behövt stänga av och sätta på musiken när man skulle byta låt. Kool DJ Herc gjorde också något annat väldigt ovanligt. I stället för att spela hela låten valde han ut de delar som innehöll breaks eller breakbeats. Breaks är de delar i en låt där framförallt trummor, slagverk och bas hörs.

New Yorks republikanske senator Daniel Moynihan utvecklade idén om *Benign Neglect* – välmenande försummelse. Det innebar att politikerna skulle skita i att utveckla och rusta upp samhällsfunktioner som vård, skola och service. Det var bäst om fattiga områdena självdog. De som bodde där fick i stället försöka klara sig bäst de kunde i rikare områden. Det här var en tidig variant av senare tiders nyliberala bostadspolitik.

Samtidigt hittade fastighetsägare på nya sätt att tjäna pengar. När de tyckte att de inte tjänade tillräckligt med pengar på hyra från de boende brände de upp hela kvarter. Sedan fick de ut miljoner på försäkringen.

Poliserna i FBI startade krig mot radikala grupper. Svarta pantrarna och de puertoricanska självständighets-kämparna Young Lords var två av dem. I Bronx svarade grupperna bland annat med att stjäla ambulanser och använda som mobila sjukhus när inte staten ställde upp. Med åren blev samhället i Bronx svagare. De politiska organisationerna smulades sönder av staten. Ledarna fängslades, drevs i exil eller mördades. Heroin flödade in i området. De radikala grupper som en gång organiserat samhället ersattes av gäng.

I Bronx gjorde rivaliserande gäng upp om territorium och makt. Det skapade trygghet för dem som var med i gängen (de blev skyddade mot andra gäng). Men lokal-samhället slets sönder och det kom in droger i området. Vissa av gängen livnärde sig på drogförsäljning, andra försökte bekämpa den. Men hip hop var den kultur som fick ungdomar från olika delar av Bronx att våga mötas på andras mark och minskade våld mellan grupper.

Hip hop skapar gemenskap. Mer än 16.000 personer dök upp på manifestationen mot fascism i Kärrtorp i december. Då ställde hip hop-artister upp ännu en gång och tog ställning för allas lika värde.

Det bevisar bara hur stark hip hop egenligen är. Och att tillsammans gör vi skillnad! Hip hopen är en stark röst som alltid vågar uttrycka sig på ett sätt som de flesta inte kan.

Lejla Bibezic är bloggare och aktiv i kampanjen Alby är inte till salu.

Hip hopen har tre gudfäder som alla var DJs. Först kom Kool DJ Herc, sen Afrika Bambaattaa, och efter det Grandmaster Flash. De hade alla sina gäng med rappare kring sig. Afrika Bambaattaa hade utan tvekan mest politiska visioner med musiken och kulturen. Som kapten i gänget Black Spades kämpade han för att få fred mellan gängen. Han utvecklade också det närmsta hip hopen kom att ha en politisk filosofi. Organisation The Universal Zulu Nation förespråkade *Peace, unity, love and having fun* – att göra upp genom att dansa, spela musik, rappa och måla i stället för att använda våld.

Hip hop har fyra element - dans, DJing, graffiti och rap. Alla handlar om att utmärka sig men men att utmärka sig som individ i en grupp. Att vara äkta i hip hop är lika mycket att göra något eget som att bidra till och vara en del av ett kollektiv.

Tidigare svarta musikstilar hade definierats av en vit kapitalistisk skivindustri. Det var industrin som bestämde vilka och vad som fick synas. Hip hop växte upp i det amerikanska samhällets skugga. Under åren 1973 till 1979 spelades ingen hip hop in på skiva. Hip hop var en musikstil och en kultur som praktiserades, inte såldes. Därför är hip hop än i dag rätt motståndskraftig. Självklart finns det jättekommersiell hip hop och hip hop med konservativa budskap. Men det finns alltid motstånd i själva genren. Det sätt som musiken och kulturen görs på uppmuntrar till direkt deltagande.

Hip hopen har kanaliserat röster mot fängelseindustrin i USA, samlat opinion mot apartheid i Sydafrika, populariserat politiska krav under den arabiska våren. I Sverige är hip hop till exempel soundtrack till FATTA-kampanjen mot våldtäkter. Om en språklärare skulle titta på hip hop-texters språk skulle de snabbt konstatera att texterna ofta har rader och till och med titlar i imperativform. Det betyder att verben är skrivna som uppmaningar. Från Public Enemys *Fight the Power* till James Browns *Give It Up Or Turn It Loose* vill hip hop få oss att göra något, att agera. Passiviserande hip hop är inte vanligt. Det medryckande ligger så klart inte bara i texterna utan också i själva beatsen. Men det är värt att tänka på ordens uppmaningar och makt.

Hip hop-texter är explicita. Saker sägs rakt ut i stället för att antydas. Oavsett om det är hyllningar, kritik eller skitsnack är det ofta rätt rått. Hip hop-texter har öppet berättat om allt från att skjuta poliser och pappor som utsatt sina barn för övergrepp, till förort och fängelse. Språket ligger nära gatans språk och har ett okonstlat sätt. Det har gjort att hip hop är en av de största musikgenrerna i hela världen, från Brasilien till Sydkorea till Nordafrika. Det är också en förklaring till att hip hop alltid kommer vara relevant.

Nathan Hamelberg är med och driver Each One Teach One, en studiecirkel i hip hop studies där gatumusik ses ur ett samhällsperspektiv och kön, rasism och klass studeras i populärkultur. Han är också debattör och med i styrelsen för den antirasistiska föreningen Mellanförskapet.

JAG BER DIG BERÄTTA OM DIN RESA I KÄNSLORNAS LANDSKAP

Sofia:

Tidigare har jag tänkt att vi måste göra politik utifrån rationella tankar. Inte utifrån känslor. Det tycker jag fortfarande på ett sätt. De senaste decennierna har vänstern allt mer handlat om det egna jaget och de skador vi fått av kapitalismen. Men vi kritiserar inte kapitalismen.

Nu har jag börjat tänka mer och mer på hur känslor ändå är grunden i vårt engagemang. Det är viktigt att kunna känna, för att orka.

Hur har din resa i känslornas landskap sett ut?
Vad har påverkat dig i olika riktningar?
Vad är det vi behöver känna för att det ska bli någon förändring?
Hur ska vi göra de känslorna starkare?

Mani:

Det största hindret för våra känslors politiska möjligheter är att de så skarpt avskiljs från andra tankar. Vi antar att tankarna är klara och tydliga och att känslorna inte är det. Det blir problem när vi delar upp människors olika sätt att samspela med världen på det skarpa sättet. Då förlorar Känslan allt det som i själva verket finns i varje känd känsla. Känslor är logiska. Känslor är förnuftiga. Känslor är summan av alla sätt som vi påverkar och påverkas av världen omkring oss. Att göra något utifrån en känsla är alltså inte dåligt.

Det är svårt att säga vilka känslor som får oss att göra och vilka som stoppar oss från att göra. Men kanske är frågan ställd på fel sätt. Den borde kanske vara tvärtom: Vad är det för känsla vi känner när vi gör något? Kanske är det just precis det som händer när vi gör - vi känner. Känslan är det som händer varje gång det finns något i stället för ingenting. När ingenting finns, finns inte heller känslan.

Jag har nog själv rört mig från den kyliga rationaliteten till det engagerade känslomässiga. Samtidigt tror jag inte att det rationella har försvunnit på grund av det. Tvärtom har min förmåga att tänka, att tänka i närhet till de saker som faktiskt är viktiga i livet, i mitt liv, ökat. Man skulle i själva verket kunna säga att det handlar om två olika sätt att tänka och handla som grundar sig i en kylig rationalitet respektive varm rationalitet. Den kyliga slår helt ut känslan, den slår också ut omvärlden, och andra människor. Den hör till fåtöljfilosofen som inte ens vet om han är vaken eller sover. Den varma rationaliteten hör till den som tänker samtidigt och tillsammans med omvärlden, det vill säga tillsammans med andra. Hon vet att hon är vaken, för känslorna garanterar det.

Sofie:

Det finns en skräckfilm där en kvinna hittar ett hår i avloppet.
Hon börjar dra i det.
Hemska saker kommer upp.
Så kan världen kännas.
Det kan överväldiga mig hur allting hör ihop.
Det oskyldiga och det hemska.
Du köper en frukt och vet att den frukten förgiftat människor.
Sådana problem går inte att lösa på egen hand.
Vi måste lösa dem tillsammans.

Det kan ibland bli för enkelt. Svartvitt.
Egentligen handlar det inte om att separera ont från gott.
Det handlar om att se hur de hör ihop.

Det som driver mig är detsamma som får barn att lära sig att gå.
Jag har aldrig glömt att förändring är möjlig.
Det skyddar mig från en förlamande ångest.
Hemliga agenter i Sovjet brukade dricka grädde.
Grädden bildade en skyddande hinna i magen.
Den gjorde att de kunde dricka mycket vodka,
utan att bli så fulla att de avslöjade sig.
Mitt hopp är en sådan hinna.

Många människor vill anförtro sig till mig.
De vill berätta historier som ibland är hemska.
Kanske för att de märker att jag inte kommer att säga nej.
Hoppet gör att jag kan svälja starka berättelser.
folk som är höger måste istället ignorera historier
från fattiga och utsatta.
Att lyssna till alla sorters historier gör att jag
känner mig närmare sanningen.
Sanningen är inte min egen upplevelse.
Den är alla människors upplevelser.
Världen är vår gemensamma.

Shora:

Hur mycket handlar politik om känslor för dig?

Till viss del. Det är bland känslorna som jag hittar glöd. Men om man bara skulle utgå från känslor skulle det inte bli bra politik av det

Tänker på när jag var tonåring och trodde att grejen var att folk inte hade fattat. Att om de bara förstod så skulle saker ändras. Att någon form av revolution faktiskt skulle ske. Sedan hände det ju inte, och jag började mer och mer tänka i typ existensiella banor. Vad livet handlade om. Hur det kunde finnas lidande och hur människan fungerar. Det blev nästan som en kris faktiskt. Men på ett bra sätt också. Mer som att man måste fejsa grejer.

Har du upplevt den typen av... ifrågasättande?

O-ja. Men mest frustration över andras frånvaro av politisk kamp eller när jag fått pikar om att ”allt i ditt liv handlar ju om politik, slappna av”.

Ju mindre politik i mitt liv, desto mer kris och frustration känner jag. Under de perioder jag inte har varit organi-serad har jag känt ett stort tomrum inombords. Dels för att man behöver känslan av det kollektiva, att man inte är den enda som går runt och hatar julhandeln, eller rasisterna eller klasstrukturen. För att man inte ska känna sig ensam helt enkelt. Men också för att man tillsammans kommer på saker man kan göra mot orättvisorna. Strategier är ju inte det lättaste att sitta och klura på i din ensamhet... Varenda människa skulle behöva vara organiserad, då tror jag att vi skulle ha mindre personliga kriser.

Jag tänker också på; du har ju rest mycket och träffat folk som haft ganska jobbiga situationer. Hur tänker du kring att möta smärta och utsatthet, att inte blunda. Hur har du förhållit dig till det?

Skitsvår grej alltså. Många gånger suger man bara in det. Som dottern i en familj jag intervjuade i ett slumområde i Nairobi som blev våldtagen under veckorna jag var där. Vad gör man av det? Hade skitsvårt att sova. Visste inte hur jag skulle hjälpa till...

Också ett dilemma: hur dåligt kan jag tillåta mig själv att må när det inte är jag som går igenom det svåraste? Har haft samma känsla många gånger i Palestina.

Att må dåligt tänker jag är helt rimligt och okej, det bevisar ju bara en mänsklighet - att man inte har trubbats av. Det är väl VAD och HUR vi gör av det som är det svåra, inte ATT?

Ja, absolut. När ISM* var som störst märkte vi att de som gick studiecirkeln här i Sverige och fick politisk skolning och träning oftast inte kom hem traumatiserade. Medan de som inte hade greppat allt politiskt mådde mycket sämre när de kom hem.

Den politiska förståelsen hjälper till att bearbeta och förstå trauman tänker jag. Så har det varit för mig personligen också. Kapitalismen, rasism och kolonialism har skapat fattigdomen och slumområden i tex Kenya. Patriarkatet har ett grepp om alla kvinnors liv. Att förstå det hjälpte mig att hantera den fruktansvärda nyheten om att dottern i familjen blivit våldtagen. Does it make sense?

Ja, jag tänker att det någonstans fråntar en människa något slags absolut ansvar. Det visar i stället att vi är påverkade av omständigheter. Att sorg föder t ex hat, förakt etc. Det här är ju både hoppfullt och svårt. Våra möjligheter till förändring som människor.

När Sverigedemokraterna kom in i riksdagen 2010 kände jag sådan politisk hopplöshet jag aldrig känt förut. Några månader senare med Tunisien och Egypten: sådan politisk hoppfullhet jag aldrig känt i hela mitt liv. Och nu: politisk hopplöshet igen. SD, klimatet, business-as-usual, kapitalismens fortsatta frammarsch, kontrarevolutionerna i Mellanöstern etc etc.

Men av någon anledning finns lite hopp kvar ändå. Går man ut över sig själv och sina personliga tankar och känslor så måste man ändå visa på det. För utan hopp går det inte att förändra alls...

* ISM står för International Solidarity Movement. Det är en organisation som kämpar mot ockupationen av Palestina med direkt aktion och icke-våld.

Till Migrationsdomstolen, enhet 21

Ärendet gäller mål nr [redacted]

ÖVERKLAGAN AV DOM

Jag, [redacted], mottog den 18/12 2013, meddelande om att min ansökan om förlängt uppehållstillstånd avslagits. Det samma gäller min fru och våra tre barn. Det framgår att vi har fyra veckor på oss att frivilligt lämna landet.

Genom detta brev önskar jag överklaga beslutet och återigen lyfta mitt och min familjs ärende i domstolen.

Jag förstår att motivet till avslaget var en felaktighet som begicks i och med att jag tvingades byta jobb under tillståndsperioden. Jag presenterade inte mitt nya anställningskontrakt inom gällande tidsgräns. Det var företaget som sade till mig att jag inte behövde ansöka på nytt innan mitt dåvarande arbetstillstånd gick ut, men jag förstår att ansvaret är mitt. Jag borde ha bett om skriftlig information angående när kontraktet/ansökan skulle lämnas till Migrationsverket. Den här läxan har jag lärt mig till ett högt pris – priset av mitt jobb och min rätt att vistas här i Sverige.

Jag kom till Sverige i juli 2010. Jag var fylld av drömmar och förväntningar. Pö om pö har vi rotat oss i den här jorden. Det är här min fru fött våra tre barn, [redacted], [redacted] och [redacted]. Det är här deras liv har börjat. De har formats av det svenska samhället. Ett samhälle med bra skolor och sjukvård. Ett samhälle där barnens och kvinnornas röster är viktiga. Ett samhälle där alla är lika mycket värda, oavsett hudfärg eller nationalitet. Det är ett land där mina barn har möjlighet att studera och få förutsättningar att klara sig bra i denna hårda värld. Dessa drömmar och förväntningar har i dag suddats ut. De visade sig vara en illusion.

Att återvända till [redacted] kommer att vara mycket traumatiskt för mina barn. De känner bara till Sverige. De pratar svenska. Här har de sin förskola, sina lärare, sina vänner. Hur förklarar du för ett barn att allt som det känner till kommer att försvinna? Att det liv de är vana vid kommer att ta slut?

Jag älskar mitt land men jag känner väl till de problem som finns. Korruption, brottslighet, risken att bli offer för en yrkesmördare eller en förlupen kula. En otillräcklig utbildning, brist på resurser inom sjukvården. [redacted] har astma och [redacted] har en cysta i sitt öga. Cystan ska tas bort när hon är äldre. I Sverige finns det specialister som gör sådant, i mitt land finns det inte.

Som förälder kan jag aldrig vara lugn om det finns risk att barnen kidnappas, överfalls eller skadas. Hur kan jag utsätta mina barn för det när de är födda i ett land där den största risken är att de blir skrämda av en hund?

Mitt hjärta brister när jag försöker förklara för [redacted] att hon måste lämna sina lärare, sina vänner [redacted] och [redacted], sina älskade leksaker. Mitt hjärta brister när jag tänker på att jag nu måste lära denna fyraåring att skydda sig själv, att inte prata med eller ta emot något från främlingar, att springa och gömma sig om någon skadar mamma eller pappa. Hon förstår helt enkelt inte det, hon säger bara: Varför pappa?

Med [redacted] är det annorlunda. Hon klänger sig fast vid sina leksaker och säger bara: nej.

Vi är en familj som kämpat mycket. Vi har lyckats ta oss förbi många hinder i livet. Vi har aldrig bett om hjälp eller bidrag. Det vi har det har vi tack vare vårt eget hårda arbete och Guds välsignelse.

I dag har jag ett fast jobb sedan två år tillbaka, med en lön som täcker mina behov och en lägenhet i första hand. Som alla andra har jag telefonabonnemang, kreditkort, jag har konton och räkningar att betala. Om jag måste lämna landet, vad ska hända med mina skulder? Jag kan inte betala av dem på bara en månad. Hur ska vi kunna betala de 52 000 kronor som fem biljetter till [redacted] kostar? Det är mycket pengar. Pengar som vi inte har.

Det var tre och ett halvt år sedan som jag lämnade [redacted]. Där har jag varken anställning eller bostad till min familj. Jag har varken en tallrik att äta från eller en säng att sova i. Mina föräldrar har inte mycket pengar, de kan inte hjälpa mig. Hur ska jag kunna ge mat åt mina barn? Innan vi migrerade till Sverige tjänade jag 340 dollar i månaden. Det är ungefär 2240 kronor. Hur ska jag kunna skapa ett nytt liv för min familj med så lite pengar?

Med detta sagt ber jag er att ta mina barns bästa i beaktan, så som stipuleras i 1 kap. 10 paragraf UtlL. Tillståndet att migrerar till Sverige fick jag på grund av arbete. Men nu har vi barn och starka band till det här landet. Nu handlar det inte längre bara om ett arbetskontrakt. Det handlar om en hel familjs framtid och välmående. Lagarna är skrivna av människor och det finns alltid möjlighet att göra rätt. Det här är inte en advokats överklagan, inte heller är det en golvslipares. Det är en faders och en makes överklagan. Det är en enskild människas överklagan, en människa som vill leva och frodas i Sverige.

Jag tackar er för att ni låtit mig föra fram min talan. När jag fick mitt första negativa besked sa en anställd på Migrationsverket till mig: ”Överklaga inte. Domstolen ändrar aldrig beslut som har att göra med arbetstillstånd. Slösa inte er tid och era pengar på det. Jag råder er att återvända till ert land.” Men då sa min fru något till mig som jag inte glömmer: ”Den som har sista ordet är Gud och om vi kan överklaga i två instanser så är det för att beslutet kan ändras”.

Därför, denna 19 december 2013, ber jag att mitt tillstånd förlängs och att min fru och mina barn också beviljas tillstånd att stanna. Tusen tack för er tid och uppmärksamhet. Jag hoppas ni får en underbar dag och att Gud välsignar er.

Med vänliga hälsningar
[redacted]

Hej Moa. Det är [redacted].
I dag fick jag ett brev där det står att vi inte kan överklaga.
Vi måste lämna Sverige innan 15 mars. Kan du ringa mig tack

[redacted] är gift med [redacted].
Hon har alltid drömt om att bli författare.

DET ÄR VI SOM ÄR VI

Det är vi som är vi och vi lever inte i går eller
i morgon. Vi lever exakt nu.

Det är vi som är vi och vi sover över hos
varandra så vi kan ligga tätt intill och höra
varandra andas och veta att morgondagen
kommer (den är inte förlorad).
Det är vi som är vi och vi läser för varandra
om hur man inte ska missa sommarens sista
dag eller äta den sista oliven och vi vet vet
att det är sant.
Alla vet vad som händer om man missar
sommarens sista dag (du kommer hitta döda
fåglar i skogen som ingen har begravt).

Det är vi som är vi och för att inte känna
oss uppslukade av natten eller kapitalismen
eller av frusna händer skriver vi lappar och
berättar om hur vi vill att det ska vara.
Vi berättar historier som inte slutar med att vi
vänder bort blickar och i ensamhet tänker på
vilken tur vi har ändå (vi hör allt vi ser allt).

Det är vi som är vi som går genom fläckig
snö och ser en äldre man. Han jobbar
som väktare och går från butik till butik
men stannar till och tittar på affischen om

kampsport och vi ser att han är snart 50 år
och vad hände med hans dröm var den att gå
i en galleria och leta efter tjuvar och fyllon
(kommer aldrig glömma hans dröm).

Det är vi som är vi och vi har pappor som
aldrig kommer kunna räddas.
Vi har mammor den här världen aldrig
förtjänade men har spottat på och nu vet vi
att det är försent (har försökt berätta om ett
annat liv så många gånger).
Det är vi som är vi som aldrig kommer sluta
fred för våra föräldrars liv måste vi leva och
hur många gånger har vi inte försökt dra dem
tillbaka till oss (till allt).
Det är vi som är vi som fick fler chanser än
dem men ändå hade velat att det var dem
som fått (chanser). Det är våra mammor som
borde fått chanserna.

Det är vi som är vi och vi litar på människor
(men inte på oss själva).
Det är vi som är vi och ibland förstår vi inte
längre hur fan vi ska göra när ________.

Så här; du vet.
Du är en av oss.

Sofia Carlevi

Brand nummer 2/2014
kommer att handla om:

Militanta Undersökningar

Militanta: för att deras syfte är att förändra. För att de är deltagande och görs inifrån, av dem som berörs. Och undersökningar: för att vi systematiskt samlar information, sätter namn på vad vi ser och söker konflikter.

Det är när vi kan se ett mönster, börja ana strukturer och se det gemensamma som det personliga blir politiskt.

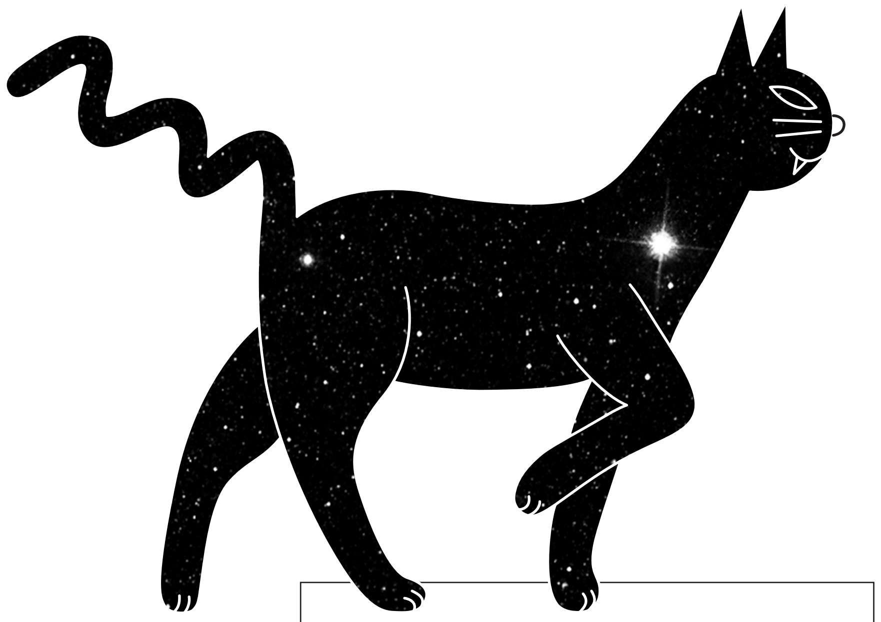

Sara Granér

Prenumerera!
6 nummer
för 300 kr

Sätt in pengarna på
Plusgiro 478 24 80-0
Kulturföreningen Brand

OBS!
Glöm inte att skriva
namn och adress
i meddelandefältet.

B
POSTTIDNING
Brand, Box 15015
104 65 Stockholm

BRAND NR.1 2014 TEMA: KÄNSLOR